

Azonosító
jel:

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

ÉRETTSÉGI VIZSGA • 2008. május 16.

TÁRSADALOMISMERET

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2008. május 16. 14:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 240 perc

Pótlapok száma	
Tisztázati	
Piszkozati	

OKTATÁSI ÉS KULTURÁLIS MINISZTERIUM

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Fontos tudnivalók

Az érettségi feladatsor két részből áll.

- Az I. rész a mindenki által megoldandó feladatokat tartalmazza a társadalom és jelenismeret témaköréből.
- A II. rész két feladatsort tartalmaz:
 - A. gazdasági ismeretek,
 - B. pszichológia.

Kérjük, aláhúzással jelölje (fentebb) a vizsgázó, hogy a II. rész két feladatsorából melyiket választja! (Csak az egyik feladatsor megoldásáért kaphat pontot.)

Az írásbeli dolgozat végső pontszámát (maximum 75 pont) az I. rész (maximum 55 pont) és II. rész (maximum 20 pont) pontszámának összege adja meg.

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Az alábbi szöveg a jelenkori Magyarország egyik problémájáról, a kisiskolák bezárásáról szól. Mutassa be 10-15 sorban a felvetett kérdést a megadott szempontok és az eset alapján!

Milyen érvek ütköznek a faluban a kialakult helyzetben?

Fejtse ki véleményét arról, lehet-e olyan megoldást találni, ami mindenki megalégedésére szolgál! Amennyiben környezetében találkozott ilyen problémával, térjen ki röviden ennek tanulságaira is!

R. alig ötszáz lelkes település, 25 km-re a megyeszékhelytől. 1928-ban készült el nyolc tantermes általános iskolája. Akkor még sokkal több gyerek járt az iskolába, nagyobb volt a falu, és nem volt ennyire előregedve, mint napjainkban, amikor ráadásul az ingázók közül sokan magukkal viszik reggelente gyermekeiket a városba. A fogyó gyereklétszám mellett az iskola fenntartása egyre nagyobb anyagi terhet jelent az önkormányzatnak. Az állami normatíva a költségek alig felét fedezi. Az épületre ráférne a tatarozás, de nincs rá keret. Ráadásul a szövegértési és matematikai kompetenciavizsgálatokon is évek óta gyengén szerepelnek a gyerekek, annak ellenére, hogy kis létszámú osztályokba járnak.

Sokan az iskolabezárását követelik, hogy maradjon pénz orvosi rendelő építésére, a járdák felújítására. Mások arra hivatkoznak, hogy szükség van az iskolára, mert különben alig marad munkalehetőség a faluban, el fog költözni teljesen az értelmiség. Lakatosék azt hangsúlyoztatják, hogy nekik már a dédszüleik is ebben az épületben tanultak. Egyedül az iskolában van akkora terem, ahol a falu lakói összejöhetnek, nyaranta nem egy lagzit is tartanak az udvaron. Gáspárék is ezt tervezték a nyárra.

Az iskolabezárás ellen tiltakozik a kisebbségi önkormányzat is, szerintük igen hátrányosan érintené a gyerekeket, ha a megszokott környezet helyett a nagyvárosba kényszerülnének, és ezért mindennap már fél hétkor buszra kellene szállniuk.

A polgármester attól fél, ha tovább működtetik az iskolát, csődbe megy a falu. A város peremén van egy iskola, ahol jobbak is a tanulmányi eredmények, azzal együttműködési megállapodást tudnának kötni.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

1. Az ábrához kapcsolódó feladat első része tényszerű megállapításokat vár Öntől. (2 pont)

a) Állapítsa meg, hogy melyik a legnagyobb mértékű energiaforrás!

.....

b) Állapítsa meg, hogy a földgázfelhasználás hányszorosa az atomenergia felhasználásának?
Az eredményt százalékban adja meg!

.....%

c) Állapítsa meg, hogy mekkora a fosszilis eredetű, véges mennyiségben rendelkezésre álló
energiafelhasználás aránya!

.....

d) Melyik az a terület, amelyiknek a növelését a zöld mozgalom el szeretné érni?

.....

2. Fejtse ki véleményét az atomenergia felhasználásáról! Legalább egy pozitív és egy negatív
dolgot említsen! (1 pont)

.....
.....
.....
.....

3. Fejtse ki véleményét a hazai megújuló energiafelhasználás mértékéről nemzetközi összeha-
sonlításban! (1 pont)

.....
.....
.....
.....
.....

4 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

5. Az alábbiakban fogalmak meghatározásait olvashatja. Írja a megfelelő fogalmakat a kipontozott vonalakra!

A) A/az: társadalmilag elismert és jóváhagyott szexuális közösség két felnőtt ember között.

B) A/az: különleges helyzeténél fogva a többi társadalmi csoportból kiemelkedő kisebbség.

C) A/az: hazánkban 10 évenként folytatott, a teljes lakosságra kiterjedő kérdőíves adatfelvétel.

3 pont	
---------------	--

6. Válassza ki és karikázza be annak a meghatározásnak a betűjelét, amely az adott fogalomhoz tartozik!

1)

PRESZTÍZS

- a) Tekintély, befolyás, erkölcsi súly
- b) Tekintélyelvűség
- c) Előzetes eredmények ismertetése
- d) Nemesi származás
- e) Serdülőkor előtt

2)

MENTÁLHIGIÉNÉ

- a) A felnőtté válás folyamata
- b) Fémek által kiváltott allergia
- c) Tisztaságmánia
- d) Lelki egészség
- e) Mentális állapotában sérült személy

2 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

7. A fiatalok életében többféle függőségi forma figyelhető meg. Töltse ki az ezzel kapcsolatos táblázatot. Írjon az alábbi csoportosításokhoz egy-egy példát.

A FÜGGŐSÉG MEGNEVEZÉSE	A FÜGGŐSÉG LEÍRÁSA	A FÜGGŐSÉG VÁRHATÓ NEGATÍV KÖVETKEZMÉNYE
	18 év felettieknek nem tiltott szerrel történik	
	Fogyasztása életkortól függetlenül tilos	
	Elektromos készülék használatával jár	
	Nyerési lehetőséget biztosít	

4 pont	
---------------	--

8. Az alábbiakban a diákhitelről olvashat megállapításokat. Meglevő ismeretei alapján fogalmazzon meg 2-2 a hitel bevezetése melletti és elleni érvet.

Helyes a diákhitelt támogató állami politika, mert

.....

.....

.....

Nem helyes a diákhitelt támogató állami politika, mert

.....

.....

.....

2 pont	
---------------	--

9. Az alábbi feladat az Európai Parlamenttel foglalkozik.

a) Az Európai Unió Parlamentjébe listáról kerülnek be a képviselők, és frakciókban végzik munkájukat. Soroljon fel legalább 2 frakciót! (1 pont)

.....

b) Az Európai Parlament működése, illetve működtetése jelenleg három európai városban folyik. Említsen meg legalább két várost! (1 pont)

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

c) Az EP munkájának meghatározó hányada állandó szakbizottságokban zajlik, amelyeket számos további ideiglenes testület egészít ki. Nevezzen meg legalább két bizottságot! (1 pont)

.....

d) Jelenleg hány EU-képviselő van, és ebből hány magyar? Karikázza be a megfelelő választakat! (1 pont)

1201 785 500 222 27 fő képviselő

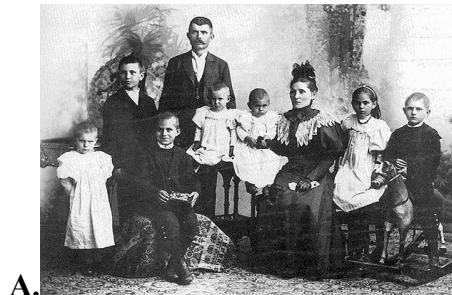
Ebből magyar:

100 50 24 10 1

4 pont	
---------------	--

10. Családtípusokat ábrázoltunk képek segítségével.

a) Írja a képek betűjeleit a két megadott fogalomhoz! (1 pont)

1. Hagyományos család

2. Nukleáris család.....

b) Jellemezze 2-2 megállapítással a családtípusokat! (2 pont)

1. Hagyományos család

.....

2. Nukleáris család

.....

3 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

II. rész

Ismételten felhívjuk figyelmét, hogy a B rész két feladatsorából csak az egyiket kell megoldania!

A. Gazdasági ismeretek**1. Mit jelentenek az alábbi fogalmak?**

a) futamidő:

.....
.....
.....

b) kft.:

.....
.....
.....

c) kvóta:

.....
.....
.....

d) szubvenció:

.....
.....
.....

4 pont	
---------------	--

2. Döntse el az alábbi állításokról, hogy igazak vagy hamisak! Húzza alá a megfelelőt!

a) A termék, az ár, a promóció és a reklám kombinációja alkotja a marketingmixet.

Igaz – Hamis

b) A részvény tulajdonosa a közgyűlés döntése alapján kamatra jogosult.

Igaz – Hamis

c) Ha a kínálat növekszik, változatlan kereslet mellett az egyensúlyi ár csökken.

Igaz – Hamis

d) A betétgyűjtés aktív bankügylet.

Igaz – Hamis

2 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3. Az alábbi feladatban állításokat olvashat. Aláhúzással válassza ki a helyes választ!

1. A helyi adók

- a) az önkormányzatok által az államnak fizetett, jövedelemtől független adók
- b) az állam által az önkormányzatoknak átengedett közvetett adók
- c) az önkormányzatok által a vállalkozásoktól és a háztartásoktól beszedett adók
- d) közé tartozik a környezetvédelmi bírság

2. A kincstárjegy

- a) a kereskedelmi bankok által kínált megtakarítási forma
- b) a kereskedelmi bankok által kínált kedvező kamatozású hitel
- c) a kereskedelmi bankok által kibocsátott hosszú lejáratú értékpapír
- d) az állam által kibocsátott egy évnél nem hosszabb futamidejű értékpapír

3. A GDP

- a) a nettó nemzeti termék
- b) a bruttó nemzeti termék
- c) a nettó hazai termék
- d) a bruttó hazai termék

4. A külkereskedelem

- a) két vagy több ország közötti kereskedelem
- b) két vagy több ország vállalatai közötti kereskedelem
- c) gátolja a munkamegosztást
- d) szűkíti az országok piacait

4 pont	
---------------	--

4. Az alábbi forrás alapján fogalmazza meg 10-15 sorban a piacszegmentáció fogalmát és a célpiac behatárolásának jelentőségét a marketingben!

A Sears & Roebuck „spanyol marketingprogramja” szerint minden üzletet, amelynek vásárlói bázisa legalább 20%-ban latin-amerikai eredetű, „spanyol” üzletként kell megjeleníteni. Kalifornia déli részén, Texasban, Floridában és New Yorkban több mint 130 üzletre jellemző ez a szemlélet. „Különös gondot fordítunk arra, hogy ezeket az üzleteket kétnyelvű személyzettel és feliratokkal lássuk el, és részt vegyünk a közösségi programok támogatásában” – mondja a Sears szövivője. A „spanyol” áru kínálat kialakítása elsősorban a méret és a színek megválasztásán múlik. „A latin-amerikai fogyasztók alacsonyabbak, mint az átlagos vevők, nagyobb a kereslet a különleges alkalmakra viselhető ruhák iránt, és kedvelik az élénk színeket. Egyebekben a latin üzlet választéka nem sokban tér el a többitől.”

(Philip Kotler: *Marketingmenedzsment. Műszaki Könyvkiadó, Budapest, 1999. 190. o.*)

.....

.....

.....

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

3 Fejtse ki az alábbi eset felhasználásával 5-10 sorban, hogy miért tekinthetjük rendelkezéskének a túlzásba vitt egészséges táplálkozást! Milyen érzelmi állapot húzódkhat meg mögötte? Fogalmazza meg saját véleményét is az esettel kapcsolatban!

Laci nagyon magányosan élte fiatal felnőtt életét. Nem voltak barátai, a szüleivel lakott; dolgozott, de szórakozni nem járt el sehová. Barátnője sosem volt, Laci szerint azért, mert volt némi túlsúlya, és ez elvette minden önbizalmát. Egyszer elhatározta, hogy változtatni fog ezen az állapoton. Vett néhány diétás könyvet, és intenzív fogyókúrába kezdett. Az eredmény nem maradt el: sikerült minden súlyfeleslegét leadnia, és ez határtalan örömmel töltötte el. Mégis, mikor már rég abba kellett volna hagynia a koplalást, ő szilárdan kitartott az általa összeállított szigorú és a könyvek szerint nagyon egészséges étrend mellett. Néhány hónap elteltével azon vette észre magát, hogy elment minden életkedve, legyengült, rossz közérzet gyötörte. Már nem tudta eldönteni, hogy a diéta előtt vagy után volt jobb neki. Abbahagyni mégsem mert, mert nagyon félt az elhízástól.

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

5 pont	
---------------	--

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

I. rész	Maximális pontszám	Elért pontszám
1. Esszé	15	
2. Elemzés	10	
3. Esetelemzés	8	
4. Ábraelemzés	4	
5. Fogalommeghatározás	3	
6. Fogalommeghatározás	2	
7. Táblázatkitöltés	4	
8. Érvelés	2	
9. Feladat	4	
10. Képelemzés	3	
I. rész összesen	55	
II. rész	Maximális pontszám	Elért pontszám
Gazdasági ismeretek		
1. Fogalmak meghatározása	4	
2. Igaz-hamis	2	
3. Fogalommeghatározás	4	
4. Forráselemzés	5	
5. Forráselemzés	5	
Pszichológia		
1. Esszé	10	
2. Esetelemzés	5	
3. Esetelemzés	5	
II. rész összesen	20	
Összesen	75	

javító tanár

Dátum:

	Elért pontszám	Programba bevitt pontszám
Feladatsor		

javító tanár

jegyző

Dátum:

Dátum: